

SZEGEDI HIRADÓ.

4-ik szám.

Vasárnap, téli (január) 13-án 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői iroda:

Szentháromszög, Geiszlerfele ház, 872. szám, hová a kéziratok bérmentve utasítandók.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Videkre postán és Szegeden házhozvételével: Egész évre 8 frt., — félre 4 frt., — évszere 2 frt. osztr. ért.
Helyben elvettve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt., — félre 3 frt., — évszere 1 frt. 60 kr. osztr. ért.
Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az őtáhasbes pítosr egyzseri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerrel 6 ujkr., többszörrel 5 ujkr. Helyezdi minden egyes beirgatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhados pítosr irgatai díja 20 ujkr.
Az előfizetési pénzek és hirdetémyek Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

„Szegedi Híradó“

eddig irányát követve a **jog, becsületesség, igazság, nemzetiség és hazafiság** mellett fog küzdeni.

Hogy ezt sikerrel tehesse, tömeges pártolásra és nagyobb elterjedésre van szüksége.

Ennek elérhetésére a lelkes magyar alföldön lakó honfitársainkat ezennel fölkerjük.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán láthatók. — Gyűjtöknek 10 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk.

Szegeden, télhóban 1860.

A „Szegedi Híradó“ szerkesztősége.

Szeged tisztujtása.

É H ó 10- és 11-én folytattott a tisztujtást. A további választások eredménye következő:

- Allgyész Magyar János jogtudor 288
- Alkaptányi Maróthy József 513
- Kapitányi segéd Gombás József 476
- Palánki eszudbón Kemény Nánd. 502
- Fölsővárosi „ Virág József 411
- Alsóvárosi „ Kovács István 244
- 105kúsi „ Máhr Ferenc 257
- Főmérnök Novák György 343
- Pusztai biztos Györgyevics István 189
- Földbíró Zombory Mihály 239
- Főszámvevő Hódy Antal 395
- Leváltárnok Körösy Pál 282
- Főorvos Erőskövy Antal 387

Kemény Nándort vállalkon vitték a temerbe tisztelői, hol ismert tréfás modorában mégis komolyan és kereken kimondotta, miszerint ügyezni fog, hogy a nemes városnak alkotmányos rendje fönntartassék.

Sok éljen követte népszerű emberünk szavait. A többi megválasztottak mindegyike tehetség és szíve szerentű szavakban köszönte meg a választók bizalmát.

Nem hallgathatók el itt öszinte sajnálatunkat a fölött, hogy a megválasztottak egyike a lefolyt szomorú évtizedről emlékezvén, némileg megbotránkozását fejezte ki a fölött, hogy az önkény forradalom után egy nem keresztényt tett az ő államására, ezen, mint mondá, keresztény városban.

Elfelede a beszélő, hogy 1849-ben Szegednek szabad népe a nem keresztény, de lelkenk nemessége s szívének jósága által sok kereszténynek jobb Herz Lipótot választotta orvosnak; elfeledte, hogy a valóban keresztény nem csak az oltár előtt az, hanem az életben is, és hogy nincsen élet a földön, mely annyi szelidséget és türelmet parancsolna, mint épen a keresztény vallás.

Bin volt a többi sok bin között, hogy az önkény érdemtelenn adta az érdemesebb helyét; de hogy az érdemellen nem volt keresztény, semmivel sem nagyobbitotta a hibát.

Alföln itt intésül a keresztény vallás egyik alaposzméje, mely így hangzik: „Amit magának nem kívánsz, hogy veled történjék, azt mással se eszelekedj!”

Vegyük ezt figyelembe azok, kik nem keresztény embertársainktól polgári jogokat akarnak megtagadni akkor, midőn egy léleket által polgári terheket rónak rájuk.

Osztróvszky József polgármester szözlait föl most, s a saját bajnokainak érdemeit hozván föl, megemlítte, miszerint királyok és uralkodók jutalmazhatnak, a nép csak haláját tansíthatja azok iránt, kik a szarokság legnyomasztóbb idejében is fáklavivói voltak a fölvilágosodásnak, a nemzeti és hazafis tőrekvésnek. Ilyeneknek tekintü Falk Miksát, ki a „Pesti Napló“ba írt vezércikkei által minden időben tudott reményt ébresztetni a esziggedők kebelében, öntudattal fegyverzte a bátrakat s józan mérsékletre inté a határon

túlmeneket. Ilyenek tekintü Remellay Gusztávot, ki oly sok szépet és díesöt írt Szeged multjáról.

E beszélő folytán tiszteletbeli főjegyzökké ki nevezettek: Falk Miksa, Remellay Gusztáv, Kempelen Gyözö, Molnár Pál.

A választó közönség által éljenekkel fogadott kinevezést jelen nem lévő tőrsei és saját nevében Kempelen Gyözö következő szavakkal köszönte meg:

„Azon magasztaló szavak után, melyeket Szeged alkotmányos polgármestere a saját óaberebül éjtett s a tisztelt választó közönség lelkes éjfeni folytán szabadon nekem, ki e város polgárának tekintem magamat, távol lévő megfisztelt tőrseim nevében köszönetet mondtam.

A sajtó, midőn előbb éberségre, később veleménynyilvánításra, végül eszkevére inté a nemzetet, csak hivatasainak felett meg, csak hazafisai kötelességét teljesítette s velem egyült tőrseim bizonyval meg lesznek illetőelve azon megfisztelés fölött, melyet irányukban a nemes város öszes választó közönsége oly lelkesen tansított.

Ha tisztársaím közöttül tartoznak a tisztelt közönségnek, akkor mondanék szívesen azon bizalomért, melyet irantam tansuitani sziveskedtek.

Kétszeres elismeréssel mondom; mert vannak sokan, kik helytelenül az állították rólam, hogy bár magyar, nem e város szöllötte, tehát idegen vagyok.

Azon bizalomért, melyet Szeged választó közönsége a nézete szerent idegen irant mutatott, viszonzásul kötelességem ismerem, néhány rövid szóval bebizonyítani, hogy idegen nem vagyok.

Ha idegen az, kinek ösei nem valamely városban laktak, kinek bűlesége nem e város falain belül regett s ki nem e város tanodáiban szedte a tudós első gyümölcsét, akkor igen is idegen vagyok; de ha nem idegen az, ki valamely város szellemi és anyagi emelkedésért, javáért éjfel nappal fáradozik; ha nem idegen az, ki valamely város jó hírnevének nem csak megalapítására, hanem emelésére, diszítésére törekszik, úgy tisztelt választó közönség, én testestöl, lelkestöl, szivesetöl szegedi vagyok.

Midőn tizenkét és tizenegy év előtt azok sorában állottam, kik a haza jogos képviselői által hozott és törvényes fejedelme által szentesített alkotmányos szabadságaink védelmére életüket, vérüket áldozták; vajjon akkor az egész haza boldogságáért harcolva, egyszersmint nem Szeged boldogságáért harcolék-e?

Midőn arra volt szükség, hogy e haza népének nem elhalt, de elszibadt szellemé öntudatra ébresztéssek, hogy lássa az ellen, miszerint élnék, mozognak, vagyunk; midőn az újjáébredés napján a hon fővárosa mellett Szeged állt legelső, legelkesebb a hazában; midőn ezerek szöttek áldozni az ébresztő nagy költő szavados emlékének és midőn ezért a törvénytelen kormány törvénytelen eszkezi engemet vontak felelőségre: azon emberek között, kik ma idegenek valának, egy sem ment a rendőrséghez, megmondandó, hogy ez ember, kit ekkor még csak jegyzőkönyvekkel üldöztek, nem szegedi, hanem jötmén, kire egy lélek sem hallgat, kinek szava után senki sem indul.

Midőn egy újabb lendületre volt szükség s mi szegediek a hazának úgy mint a törvénytelen kormány eszkezeinek bebizonyítottuk, hogy emlékeztünk még igazságos Mátyásra, azon Mátyásra, kinek erős karja lereombolta Bécs büszke falát és a német császár fővárosából parancsolt meghódított királyoknak, alávetett beregeknek; midőn Szeged ös egyháznak cinterme nem fogadtatta magába az ezereket, kik a nagy Hunyadi szellemének áldozói jövének és midőn ezért az én lapom életének második harmadát vette el a törvénytelen kormány:

senki sem ment ekkor a kormányzóhoz, tudatandó vele, hogy ez az ember nem szegedi, hanem idegen, kinek szavára nem indul meg senki, beszéde nem hallgat senki.

Midőn újabb nemzeties tőrekvésünk első áldozata legyilkoltatott és a hon szíve Pest mellett csak Szegedben volt annyí bátorog, hogy telet nyilvánítsa, miszerint amoz átszellemült ifjában nem megbíthetett gonoszvót lá, hanem megfiesült vértant tiszt, s midőn ezért Isten házaknak küszöbén a törvénytelen porkolab az én vállmar tette szennyes kezét; ama hét alatt, melyet minden jog és törvény elnére a szegedi vár börtönében kelle föllémen; egy lélek sem jelentette magát a hatóságoknak, ki azt mondtotta volna: minek bántjátok ez embert, hisz ez nem szegedi, hanem idegen, kinek szavára egy rozsz veréb sem reptilt volna az egyház födelére.

Midőn mind magasabban dobogott a honfelel s a jogaira és erejére büszke magyar szellem minden lépten nyomon és napról napra hangosabban nyilatkozott; midőn a törvénytelen kormány-rendszer elleni méltó gyűlölettel alig palástolta már valaki a magyar álföld fővárosában s midőn ezért engemet hurcoltak Csehszországba: a most oly bátran szölo tisztelt urak közöl nem akadt senki, hogy a kormányzóval megfiesztott ember nem is lazító; ez az ember nem szegedi, hanem idegen, kire nem hallgat senki, szava után nem indul senki.

Akadnak ahelety olyanok, kiket bitangoknak azért nem nevezek, mert ez ártatlan címet csak lökötkre és nem hazárlókra szoktuk vesztegetni, mondom akadtak olyanok is, kik fömen és nyilvánosan díeskedtek, hogy elzáratasomat ök eszkeztették.

Nem mondanék igazat: Alkotmányos, személyes szabadságunk biztosító törvényeink és jogaink, elleni elhrörlötasomat hazafisai kötelességem háj teljesítésével csak az magam okoztam, senki má.

Ha van, mire öntudatos életemben büszke vagyok, úgy ez az, hogy Josefstadtban 1860-ban Magyarországot egyredül én képviseltem s ez az ember, kit némi irgységgel neveztek Magyarországot képviselőjének rabrtársat, mindenkor büszkén szegedinek vallotta magát.

Tisztelt választó közönség! Polgártársak! Testvérek! Ha valamely idegen, külföldi ön közték, s megkér, hogy soraitok közé vegyék föl őt, 50 forintot fizettettek vele valamely jötekynek alapványra s ő a szegedi polgár minden jogát gyakorolhatja s közték nem idegen többé; én a rám nézve minden érteket meghaladó személyes szabadságomak kétszerei elvesztésével adoztam e címért: szegedi polgár, melyre büszke vagyok.

Ne higye senki, hogy díesekvés közöl belölen s hogy vezérkedési viselkedés hangzik ajkímon.

En vezértek soha sem valék; nálammál érdemekben gazdagabb, tapasztaltabb és tisztelbete férfiak vezértek: én sokszor öntudatos eszök valék csupán, ki a kész veszélynek is szíves örömmel kiffete magát azért, hogy Szeged hírnevének esillaga fényesen ragyogjon a haza égen.

Ami tisztem illeti, mely szerent e nemes város tollal kellend vezetnem, az irantam tansított bizalomért cserében vegyék teimet, hogy ez éles és hegyes fegyver leend a tanács zöl asztalán épen úgy, mint a szerkesztői asztalon az.

Éles és hegyes fegyver hazánk, nemzetünk és városunk jogainak védelmében; éles és hegyes fegyver e jogok megsértésének visszatőrítésében, megtámadásnak lesújtásában.

Szívem mélyeböl kívánom, hogy a sorok, melyeket e tollal írom kellend, aranylapokat föllétsenek be Szeged történetében.

Es e sorok valóban aranylapokat fognak betölteni Szeged történetében, ha azon öhajtásom teljesül, mely szerent kívánom: hogy Szeged öszes magyar népe a hazának, a nemzetnek s e város valódi javának éljen.

— Nagy-Kőrösről L. hó 7-ről írják a „P. N.”-nak: Ma kiserült örök nyugalomra a tegnappellott szerencsétlen aldoszoktat. A tisztességű gyölközete egy része Gál Ferenc házánál gyölközött össze, hol Losonczy Lászlónak egy szép búcsuzatóját olvasták. A nép részve hallható zúgásban tört ki, midőn az elhunyt szerencsétlen ifjura vonatkozolag a következő négy sort olvasták:

Ki ne szánda, ki ne síra
Bármilyen kö-zsívvel bíra;
Beggel öült és már déra
Földet teste piros vére.

Ezalatt a másik három koporsó a reformáltak egyháza elébe vitték, melyhez esatoltatott e negyedik is. Nemesak az egyház volt zúfolva, hanem az zselőtől tés is tenger nép lepte el. Az egyházban Kovács Lajos alkalmasszeri szép imát mondott. Ennek végzetével megindult a menet a reformáltak temetőjébe; az ifjuság vezette a tanári kartól, a négy koporsó kísérvé a bána felektől s gyászszalaggal ékített előkelő ifjaktól. Akiserőknök megilletődött arcu serege, kiknek számát tizezerre lehet tenni, az innepelt nemesak felédeltelenné tetették, hanem a nézőre mely benyomást tőnek. A temetőben a dalára a „Szózat”-ot énekelte s annak végzetével a kíséret tömegesen az öökid áldozat házához indult, kit, r. minty katolikusként e hivatalos szertartásra szarrént tettek el. A „Szózat”-ra e temetőben is el önkéleve.

Végre csakugyan lesz országgyűlés! — írja a „P. Napló”. — A „Sürgöny”-ből értesülünk, hogy tegnap kelt a legmagasabb határozat az 1848-ki törvény V. eikke alapján kiadandó választási „törvény” iránt, mely — a nevezett hivatalos lap szerént — az említett törvényekkel majdnem egyformán hangzik, csak jelentékeny változtatások történtek azon. Legfontosabb ezek közt az, hogy a magyar nyelv nem föltétbe a választáshatóságban. A részek, mond a „Sürgöny”, szintén meghivatják az országgyűlést. Horvátországra nézve még ninesen határozat. Hat Erdélyre nézve? Az országgyűlés tavaszho 2-dikán Budán gyűl egybe. Tehát e részben is eltérés a 48-diki törvényről, mely határozottan Pesten rendeli tartatni az országgyűlést.

A magyar hőnszeretet világszerte híres, de nem is esoda, mert a magyart bár hová dobják is a sors, soha sem tud édes hazájáról megfeledkezni. Szép példáját olvassuk ennek a „Pol. U.”-ban: — Dél-Amerikában az urugyal köztársaságban lakó magyarok pénz gyűjtöttek maguk s az ottani polgárok közt, s 328 franknyi küldeményök a magy. t. társaság javára a „szepetben öközött Postro”

Jászberény városa is alkotmányosan szervezte magát. Főbírószágra Pinter Mihály, Koór János és Szele Gábor voltak kijelölve. Mielőtt a választás megkezdetnék, Koór János a maga részéről mint törődött idős ember e terhes tisztelt magt fölmöntelt kért s az összegyűltekezett választóknak mint legképesbértes és legalkalmasabbat Pinter Mihályt ajánlotta, kinek egyik nagy érdeme, hogy a volt törvénytelen tanács s különösen a főbíró lekicsinretlen pénzkezelése iránt a nem látók és látni nem akarók szemét fölynyitotta. Szele Gábor is leköszönvén általános bizalommal Pinter Mihályt ültették a főbírói székre. Tanácsosok lettek: Szele Gábor, Koór János, Kovács Mihály s többen. Főjegyző: Sipos Orbán közép-tanodai tanár; másodbi bíró Anvander Sándor; pénztárok ifj. Ágoston Imre. E hó 15—16-án a megyerendezéshez fog a Jásztság a volt főkapitány címmel élő megyefőnök vezérlete mellett.

— A hivatalos lap a Horvát-slavon megyei főispánokat kinevező kabinelt iratokkal jelent meg. Ki van pedig nevező Zágrábmegye részére: Kukuljevics Iván. Vas megye részére Erdődy János gróf. örökös főispán; Körösmegye részére: Ajudevit Farkas Vukotinovic. Továbbá Pozsegamegyébe: gróf Jankovic Gynla; Verőce megyébe Strosszmayr plébisk; Szerém megyébe gróf Pejaecovic Péter; végre Fimbebe a volt özségügyi föllyelő Smaic ur, azon lovag, ki pár nappal előbb a flumeiaktól maszkazent kapott.

— Fiuméből küldöttség megy a miniszteriumhoz, a már alig viselhető katonai nyomás megszüntetése végett. Fiume tényleg tökéletes ostrom-állapotban van.

— Székesfehérvármegye bizottmánya, mint a „M. Sajtó”-ban olvassuk, igen erélyesen gondoskodik a hazai törvények és törvényekész hatályba tarteléről. A többi közt ez értelemben kövtelezőleg írnak: „Kelle gondoskodnunk, hogy ök megyei törvényekkel birjunk, mely polgári és büntvényeinkben hazai szentesített törvényeink szerént köteles igazságot szolgáltatni, és gondoskodni kelle arról, hogy megneveken bármá más hatalom, mely nyiltparancsoknál fogva bírói hatalmat gyakorolhatna, lehetetlené tételven, e téről rögtön leszorítottassék azért, mert egy percig sem lehet életheben hagyni az osztrák törvényeket, törvénykezt, ezekre az önkénynek vakon hódolni felelőskül és kír. megyei törvénykezt, azon hatalmat, melynek egész eljárása a magánérdekek, vagyis az önkéntes hazai biztósításra kigondolt — ugyan ideiglenesen fönnhagyottnak mondott, eredménytelenül szetszolható országgyűlés után Isien tudja meddig fenmaradható büntvényi codex és perrendszere alapszik, melynek 65-ik 6—76 §-a szerént államiügysz, vagy a bíróság benntinek, tisztügyesintek csendlábortónak, nyilvános erőszakoskodónak tartat azért, mert bizottmányi fölcsinretben ezen patensek ellen rendeltünk, vagy beszéltek; mi minden foglaltatik még ezekben, e sem merem számlálni, elég a Bűnt. P. 61. 70—150 §-at tudni, melyek szerint ha bírátt, vagy vétség egves vagy közhír, vagy a bírósági tagnak saját földezésé által is jött tudomásra, köteles a vizsgáló eljárást indítani, erre elég a névtelen följelentés is, söt egys vizsgálóbíró kegyességétől függ, ha a val megfusitálhatóságot tarti, egyes a maga állítólagos karát kereső érdeket völd, mint tann mellett bárkül letartóztatnati, 168 szerént pedig biztósága öökért ezt megis bírsinelteti a börtönről stb...”

— Baján képviselő gyűlés tartatván, ez alkalommal a volt városi tisztikar, a bukott remárolom e szolgát gépe, a helyett hogy önként lemondott volna, még fizetése javítását követelte. Megvárjuk Bajától, hogy fizessen nekik — de apró pénzzel

— A napokban az osztrák konzul lélekszakadva futott Kuza herezeghez, s azt mondá, hogy a magyar menekültek egyik fejének ottlétéről értesült. Kuza meglepetten mutatá magát s nyomozást igért; de alig távozott el a konzul, egy ötlező személye bevallá, hogy az a magyar menekült dála reggelizett.

— A „Vaterland” írja, hogy Romában nem egyebet terveznek, mint olyan összeesküvést, melynek célja lenne: Napoleont és Viktor Emánuelt megölni. Csekélyek, csak azon fákllyakat akarják kioltani, melyek a nemzetek millióinak világitanak.

— Horntól legközelebbi ily című röpirat jelenik meg: „Que vent la Hongrie?” (Mit akar Magyarország?)

— Tatán — írja a „Bud. Kép. Ujság” — senki sem fizet adót, aki akarja is, attól sem fogadják el a pénzt. A tati járásban különben lázas ingerültség uralkodik, több helyen meg is kergettek a rendőroket.

— Baranyamegye bizottsága közéletbeli tagoköl válszozottak: Arany János, Fisk, Jókai és b. Keményi Zsigmond.

Egy pár szó a színsznet ügyében.

Kinek nem ruhája
No vége magatit!
Régi példaszó.

Közönségünk részéről szombat óta többfelöl hallám ezen kesért nyilatkozatokat: „mi ezután nem járunk színházba, mert ök minket izraelitákkal kigényolnak;” e valoban ferde fogalom késztelt tollat fognom, némi fölvilágosítással szolgálni azoknak, kik a színsznet célja ismerésében homályos fogalmakkal bírnak; homályosakkal mondom, mert a fönemeltt kesért fölszólás méltatlan, mert hasonló azon homályban botorkálóhoz, ki orráról tovább nem látva, valamely szoborműbe ütözk, és mivel benne magát megitte, azt kíváná, hogy a bálványozott szobor döntessék le.

A színpad az emberek millióinak tükre, bol mindenki láthatja magát elkülönítve alakokban. Egy kis tündérvilág, hol az érejt jutalmazva, a vételt büntetve látjuk. Egy zsarnok fejedelmek bűnlődése, egy cselészövő bukása nem kevesebb élvez nyújt a nézőnek, mint egy tisztajelöltés hó vagy egy kolnds lelki meggyűvásban jutalmazott érdem.

Minden művellet nemzetnek van színsznete, valamint jó és rossz gyermek. Minden színpadon fejedelemül a legnyomorabb köldüsz fordulnak elő színművek népjai különösből nélkül. A mult századokban, midőn még e szellemi művelődés a mainál sokkal alautabb fokón állt, találtakoztak egyének, kik, mivel a színsznetet öök tükreben hit, vagy gonosszágaiukat megpillanták, elég bárgyak voltak mindent elkövetni a színsznet megbotátására; de a jó szellem erősebb lével, kajánóságuk dacára az nem sikerült, s öök gúny és nevetés tárgyai lőnek.

Nem kétem, ma is találkoznak olyanok, kik gyöngeségökkel érdejen nem tudva, ily kesért kiáltásra fakadnak: „nem járok színházba, mert ök engem kicsufolnak;” s itt van bebizonyítva a színsznet roppant iskolája, hatalma s szükségessége. Ha tehát találkozik oly egyén, ki magát a színpad alakjai valamelyikével kellemetlen hasonlatba hozza, igyekezzék azon kedves alakokhoz hasonlítani (vannak minden nemből ilyenek), kik a nézőben rokonszenvet költenek s magukat megkedvelteik, s ekkor azon véghetlen jó cél lesz elérve, hogy a bárgyak megszűnnek. Azért tisztelt társaim! ne ragadjon ránk azon hóhő előtétel, hogy egy vagy más szindarab előadása vagy valamely túlbüzző színsznet játéka miatt egyik legszebb országos intézetünk, a színházat megvessük. Most, midőn az újjászülés hajnalpírja deríti arunkat, simuljunk testvérrel szeretettel polgártársainkhoz, áldozunk mindenben és mindenhol a homak, vessük meg lépjünk öntudattal az előtétel kába szelleméért, bírszink ily homlokmal magyar testvéreink körébe, öök bizonyosan csak örülni fognak, ha öszertartásunk örökbezz forrv, segítünk magyar hazánkunk a szabadság szent öslopatit oly nagygyá emelni, melynek fénye a világot besugározza. Egy izraelita.

(Beküldetett.)

TÁRCA.

Pókay János.

(Költői beszély három éneken.)

Ira Fejes István.

(Folytatása.)

Távolság, messzeség nines a szerelemnek,
Eniatt a hű szív soha sem reped meg.
Láttam én szabad szat viharok közt szállva,
Erősebb az igaz szerelmnek szárnya.
Mélységen, viharon könnyedén tör által,
Versenyen a pusztán a szörnyű zúgással,
Mégis, hogy ha várják csillagos este,
Széltől galambképen száll a lány ötre.

És oda is röpillt széltől galambképen
A vára várt ifju egy sötétlő éjen.
Hosszu az éj annak, aki azt virasztja,
Ágnes fölült, fejét két kezébe hajtva.
De aztán fejének lón magassabb helye,
A derek lovagnak fönföbögő keble;
Az éj is rövidült, a sok édes szóra
Mogszóhált a kakas ott kün — virádró.

Székely Mihály uram fényes udvarában
Ámulás, bémulás vagyon támadásban,
A cselésdég ben, kint találgatja bölesen:
Hogy a völgyégen mért csak magában jött el?

Esküvőre bizony nem így kőne jönni;
Másképp: hól fia, nines már abból semmi.
Igy tovább s egymás közt előntük végtére,
Hogy a házat bizony meg gyálazat érte.

Székely uram bajszán pödrött egyet-egyet.
Mintha a dologban ü sem látta rendet,
De fűjt nem adá azért bolond búnak,
Mert gondola, hogy a ross szél honnan fűhat.
Mindjártást is vönd kezdé a beszédet,
Amint a jó vöndeg hozzája belpögett:
„No hát ösem János! ki a fejedelem?
Bátor? Békési? meg van a győzelem?”

„Haj, dehogyan van bátya! meg vagyunk gyálázva,
Vitéz székelő népeknek ünnek a nyakára,
S lábnakra súlyos, esőrgő láncot adnak,
Hogy ne mondjuk többé magunkat szabadnak.”
E szokra kigyúlt az öreg redős arc,
S már e pillanatban kész volna a harera,
Kardját is föltartá magasan a légben,
Szörnyű haragjának bizonyosságépen.

De az ifju szóla: „Nem ugy lesz a bátya!
Kegyelmei kardját már az enyém fölvdítja;
Néha a hosszú haré ily roskadt öregek,
Azán ki viselne gondját Ágnesemnek?”
Köny lopozott erre az öreg szemébe,
S nehéz kardját tevő a lovag kezébe;
A kardról még egy kis törtémet mondta,
S áldó esőkjával az ifjura hajóta.

Ágnes szorult szívvel hallá e beszédet,
Szallt elébe mindjárt ezer néves képzet...
Vérgözz esatokban onló piros vérről,
Hulló csillagokról, holdvilágos éjből...
Horkol a mén, vágat, sujt a lovag bárdja,
Letordul az ellen a súlyos csapásra;
Letordul tiz, husz, száz... juj Istennem! ments meg,
Ha ö is, ha ö is, a szívem reped meg!

Ágnes hál így érzett, de azért nem szóla,
Ha szolott volna is, nem ezt monda volna.
Az erdélyi bölgynek — no az idő régi —
Nem vala illendő a esatától félni.
Az ifju tevéde bárn nem tőr vissza,
Búszke a föld, amely hósi vért isszva;
Búszke a homály is nehéz fájlalmára,
A honért veszett el szíve boldogsága.

Pókay János, mert ö volt a leveinte.
Ágnes aggodalmát mindjárt észrevette;
Füleskölta könyvét hóg halovány arcán,
S aztán a búcsudál hangzókat ek ajkán:

„Isten veled galambom!
A tiszta honfiszv
Hón látszólag kebletről
Csaták zajába hív...
Isten veled!

Csaták, csaták zajában
Igaz szerelmem ég;

Ég, mint a nap sugára,
Térted s a honért...
Isten veled!

Isten veled galambom!
Kedvel nyugodt legyen,
Mídon zörög vihar közt
Járók a béréken;

Lelked toró szerelme
Megtartja élbemet;
Isten veled galambom,
Jó szív, Isten veled,
Isten veled!!!

E dal után sző jött a jövőre nézve,
De az esak röviden mehetett már végbe,
Mert a pej nem tombolt az apréd kezében,
Nem érezvén déleg lovagát nyergében,
Még egy csók... aztán a sisak lefordul,
S az éricsalát a könyg nyoman nem hull,
De dől a kebelben melyen fajó érzet:
Nem látni tán többé a legkedvesebbet!

Vágtat a ló, vágtat, mint a szél zúgása,
A fehér kemlőnek nyájás lobogása
Sem tarthat sokáig, -- a lovag már messze --
A kék fávalban jár, lovát megereztve...
Székely uram pedig lányát vizsgálja,
Vigasztalja, de csak habot önt a habra --
Mindketőjük szívén áll nagy bű, fájdalom:
"Előbb fejeletem, aztán lakodalmom."
(Folyt. köv.)

Csongrád megye, különösen Szeged városa multjából.

Mult napokban egy német nyelven írt, de az adatokat másokból egybevetve, elég hiven adó magyarországi régiből földrajz került kezembe. Érdekesnek tartom, ebből a Szeged környékére vonatkozó adatokat e vidék érdekeit képviselő lapban közölni, hogy kitűnjék. 80 év alatt (mert a mi, melyről szó van, 1780-ban íratott) mily változások ment keresztül e vidék, különösen pedig Szeged városa. Talán e hely történetírója is használt fogja veheti e néhány tőredéknek.

Csongrád vármegye, u. n. szerzőnk, szép és termékeny darab föld, mely néhányn, többnyire szőlővel beültetett halmon kívül, csupa síkságból áll, mely kövér legelőkket bír, s ezeken a szarvasmarhák nagy esordái legelnek, melyekből tekintélyes armenység vitetik ki évenként. A Tisza, mely e megvált átszeli, különféle halak hihetetlen sokaságával látja el, melyeknek főbb fajai nagyon olcsók, minél fogva a rosszabb csaknem semmit sem érnek és többnyire sertésbirtásra használtak. — Nyúlakon és rúcakon kívül kevés használható vad van, de annál több róka és farkas, mely utóbbiak gyakran csoportosan vonulnak ki zsákmányra. A Tiszán kívül még a Körös, Maros, Kurca, Vidra, Veker, Korog és több kisebb folyó áztatja, de általában áradásoknak is gyakran kitéttek.

Nevét egy erős, de most várműtől megfosztott és nyílt mezővárosra vált helytől vette. Hossza 6—7 mérföld, de szélessége többnyire csak 4. Északra Külső-Szolnokkal, keletre Békéssel és Csannáddal, nyugatra a Kis-Kunszággal és Pesttel, délre Báocsal határos. Lakosai magyarok, esztókók (?), rácók és néhányn német, kik összesen 30,740 (?) lelket tesznek és 24,109 ft 10 kr (!) adót fizetnek.

A megye címere annak három főfolyója, t. i. a Tisza, Maros és Körös, melyek a vért aljait foglalják el; a felső vég egy kiterjesztett szármányt tartalmaz. A főispáni méltóságú ezidő szar-

rént a cs. k. tanácsos és főajtónálló erdődi Pálffy Lipót gróf viseli.

Egy kir. városn kívül csak két mezőváros és öt faluja van, melyek mind egyházzakkal bírnak s római katolikusok.

Szeged szab. kir. városa és vára a Tisza partján fekszik azon écsinál, hol bele a Maros ömlik. Fekvése szép, házai jól építvek és lakosaink száma elég tekintélyes, mintán 16,160 (!) lelkét számlál. Azelőtt sokkal népesebb volt, mint hogy, midőn I. Lajos uralkodása alatt a bolgárok és egyéb ellenségek Belgrádot megszállta tartották, 40,000 halászt ment csónakokon segítségére. — A város régi, és már Hollós Mátyás király idejében az ország legnevezetesebbjei közé tartozott. Hajdani nagyságára többi közt onnan is következtetheti, hogy husznál több egyháza volt. Ezek közül most csak kettő van meg, t. i. a főegyház és a ferenczrendi szerzeteské. — Ez egyházbán, vagyis inkább mellette, állítólag Hollós Mátyás 1459-ben országgyűlést tartott, mitán udvara 30,000 embert könnyen befogadhat. Ujabb időben kegyesrendi atyák is telepedtek itt le, kik a gymnáziumot vezetik. A görögök is bírnak nagy és tekintélyes egyházzal. — Különben a város két fővárossal bír, melyek főútszék és alsónak nevezetnek. Az elsőben szép és tágas királyi söraktár van bevaltó hivatalnal. Ugyanott van egy királyi harmincad és postahivatal. A város körül a halászat virágzik, s halakkal és szarvasmarhával erős kereskedés üzletik. Itt költött I. Ulászló király deszögése békét a török eszárrál, ki (t. i. a király) midőn azt néhányn hónap múlva megszegett, Vármán megveretett és elcsétt. Különben e város Budától 26, Temesvártól 14 mérföldnyire fekszik.

A vár tekintélyes, négyzsögére van építve és különféle kúlerődökkel ellátva. A mohácsi szerencsétlen ütközet után II. Szolejman elfoglalván azt, néhányn új várművel szerkesztette. 1562-ben a hajduk sötét éjjel megtámadták a várost s vele roppant zsákmány birtokba jutottak, de a várat be nem vehették. A házbán dobzódsáknak és különféle kiesapongásoknak engedték át magukat. Így rohanta meg őket Ali, budai basa és borzasztó verítéket okozott köztük. 1686-ban közelében a törökök megverték, s midőn Veteráni tábornok a tüzaknakat készítette, az ostromlótól fehért zástót tűzűk ki, szabad elvonulást nyertek. Így került vissza ez erősség is.

A két mezőváros: 1) Csongrád a Körösnek a Tiszába ömlésénél, természetek hely, egyházzal bír. A mellette lévő vár, melyről a megye nevét vette, omlofélben van. 2) Vársárhely a benne tartatni szokott nagy vásároktól nyerte nevét. Nagy mecsár partján fekszik, melynek neve Hód. Lakosai tiszta magyarok, kik a marhatenyésztést nagyban űzik.

A faluk: 1) Algyő, 2) Mindszent, 3) Szegvár, egy elpusztult várral, 4) Szentes, 5) Tápé.

Nevezetes még a szintén elpusztult zentai vár (?), mint hogy emel nyert a hős Ödön 1697-ben fényes diadalt a törökök fölött. A nagyvezér, a legelső basa és 30,000 ember vesztette el ez ütközében életét; a eszáriának pedig nem volt több 600 halottjánál. És az egész esata alig tartott tovább két óránál! E szerencsétlen ütközett kényszerítette H. Mustafa zultán, Lipótnál békét kérni, melyet 1699-ben megis nyert.

Földvár, Kis-Kanizsa, Martonos, Osztrova és Petroszda szintén erősségek volt, melyek most már alig találhatók.

Adtuk e közlést egy, mint az említett műben írva van, minden, habár nem sok, tévedésével. A figyelmes olvasó ezeket könnyen föl fogja ismerni.

Szeberényi Lajos.

S z i n h á z.

Téltől 10-én „Brutus és Lukrecia” vagy „Roma szaditójaa” szomorjáték 5 főtalvánban, írta Ponsard ford. Egriess Béni. Róma nagy hősei, de különösen hősnői majd mindnyájan gyöngölködtek és csak kevés fölett meg kielőgőtlög erős foladatának. Ezek közül mint első Molnár említenő, ki Brutust jelesen személyesíté; arcképezésének változása az átmemeteknél a jozomból a tettetett eszelősből és ebből ismét vissza művészi volt, csak szavazata és hangja nem timentett föl elegendő ellentétet, és e miatt a valódi lángelme csak egyrésztlerer lobbant föl teljes fényében, midőn Lukrecia hullaja fölött levezköve az alibowót, ki a város régi, és már Sextus (Egypé) érdemel dícséretet jótéknét, különösen szépén tüntette ki a megilletődött Lukrecia szent érenye előtt és ismét a vak szenvedélyt, mely megilletődést előtűlt Lukrecia (S z e p t e) gyengémetlőség nélküli volt, szerepét balul fogta föl, nem a magasztos Lukrecia, ki méltóságos éreneyében, szerelmében és halálában, hanem gyengye, siránköző asszony állt előtűnk; kinél egy sokkal mindannyibán és éreneye a fűnséges Lucreciánál kevésbé szigorú annyis is több erélyt és megvételt tanmstított volna Sextus tolokádó szerelme visszatartásánál. Brutus neje (Tóth Rózsa), Tallia szerepét erősen kezesben szerették volna látni, mint péld. Fehérvárinak, k képes lett volna e szerepet fölözni és jól adni elő, nem mint Tóth Rózsa, kinek érdelme folytonos mosolyáról írtéve, mely még a legkeszebb jeletment sem hagyta el arcát, nem terjedt tovább azon gondolattal, hogy ő most római hölgyjelmezben mily jól nézhet ki; bár hogy e képzelmében nem közönségtől némi méltóságot legalább járásnak és kézhözozásnak. Közönség szép számmal.

Nyiltér. *)

Nyilvános köszönet.

E folyó hó 4-én főszerkesztéságomban kúttott tüzvész alkalomával, hogy eszekly vagyonom, és a filesapongott tűzfigélok által majlúmem egészen elborított házam, a tűz maratéka nem lett, esakis azon nemeskeblű uraknak köszönbetem, kik dacára a hiányzó oltoeszközöknek a legnagyobb önmegtagadásával, megszólvány pusztakéleb hártítottak el a fenyegető veszélyt. A nemeskeblű mentők nagy részét a most alakult rendfolyó-tesztilet képezi, kik életveszélyes működesökkel ezen egytelnek első és méltó babérokiszorítást kívánták, és példás rendörködésükkel, a lángok előtt mentendő ingóságaimat oly kúttónen biztosították, hogy — tekintve az éji és általánosok az ily veszedélyl üszekötött kellemetlenségét vagyonomban egy szálnyi hiányt sem szenvedek.

A nemeskeblű bátrakak sokszámságuk miatt nevenként elő nem sorolhatom, és dícséretes emberbarátú törekvésüknek legkisebb részét sem gondolhatom lerőni, hálaérzetűl és mély köszönettel a nyilvánosságának átadott néhányn szavaimmal; — hanem egy csalátlapa hálaíját, ki a fűnt csak silányul elősorolt nagylelkű segélyezés nélkül, családijával ma a legnagyobb inséggel küzdhetne, oly férfiak kikhez ezt intézem mindenkor a köszönet legnagyobb és legösztöndűbb tolmácsal fogadják.

Reiner Horic.

sítőmester és 365. számú ház-tulajdonosa.

*) A fönelbri rovatban közöltekért csak a sajtónéltség iránnyal vállalt felelőséget a Szerk.

Felölös szerkesztő: Kempelen Gyözö.

ÜZLETI HIRLEK.

Vidéki terményárak.

Alföldsztriai mérő oszt. pénzben	Buzsa		Körös		Róza		Árpa		Zab		Török- vet.	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Arad	5	1	—	—	2	94	1	58	1	75	1	54
Baja	4	2	86	2	60	1	60	1	22	2	20	
Békéscsók (Nagy)	4	40	3	88	—	—	1	80	1	50	2	20
Gyula	4	40	3	88	—	—	2	80	2	60	1	80
Győr	4	60	3	—	2	80	2	60	1	60	2	75
Mosony	4	20	3	60	—	—	2	60	1	2	1	80
Szécsók	5	25	—	—	2	99	2	36	1	90	3	30
Perjámos	4	—	—	—	1	50	1	130	2	—	—	—
Szabadka	4	20	3	46	3	10	1	60	1	30	1	20
Temesvár	4	35	4	5	3	20	—	1	75	2	15	
Ujvárad	4	28	3	—	—	—	1	78	1	68	2	75
Ujhecsé	4	25	—	—	—	—	1	68	1	50	2	—
Nagy-Sz. Miklós	4	25	3	50	1	80	—	—	1	50	2	40

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perok d. u., 2 óra 50 perok e. éjtel.
— Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este.

Érkezésök a vasutakon.

Szegedről Temesvárra 6 ó. 35 p. este, 1 ó. 41 p. éjtel.
Temesvárról, Szegedről Pestre 8 ó. 25 p. reggel, 8 ó. 27 p. e.

Teherszállítási bér:

Vámegyleti mássáinkint (90 bécsi font = 100% v. vámegyleti fontal) Pesttől Szegedig a 3 osztály szerent 41, 60, 80 kr. Pesttől Debreczig 58, 31, 113 kr. Pesttől Békisg 63, 90, 124 kr. Pesttől Bódenbáreg 168, 212, 332 kr. Drezdizg ezonfölül 3', Berlinig 14', Hamburgig 55', ezist garas.

Bécsi penzfolyam téltől 10-én.

5% ansztr. érték.	62	Északi vasut	2046
5% unnetzi kúlesón	74	Allanvasut	280
5% metalliques	62	Nyug. vasut	182
4% metalliques	50	Parbitózi	105
5% magy. földt. köt.	65	Tisza	184
1894-állampapírok	113	Dalb	191
1854-	89	Dobozhájozás	383
1860-	85	Lloydérszvények	140
Comoi	17	Pesti bányák	398
Hitelsorszgy	168	Amsterd. síóholl L	114
4% Dunagáz. szöv.	35	Angszburg 100 ft. d. e.	128
Budat 40 ftos	35	Frankf. 100 ft. d. e.	114
Hg. Eszterh. 40	88	Hamburg 100 m. b.	100
Hg. Salm 40	38	London 10 ft.	140
Hg. Pálly 40	36	Pest 100 frank	53
Hg. Clary 40	34	Cs. koronás	20
Hg. St. Genois 40	37	Cs. army	7
Hg. Windisch 20	20	Napoleon	11
Gr. Waldstein 20 ftos	26	Souveraindor	18
Hg. Kegelevich 10	14	Fridrichsdor	—
Nemeti-bankrészv.	748	Angol sorszeirens	13
Hiteltűz 200 f. e.	170	Orsz. eszszári	11
Al. ansztr. esc. bank.	652	Ézist	49

Vizállás.

TISZA SZEGEDNÉL téltől 12-én 16' 0" 00

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomtatóhában.